

Управління культури, туризму і курортів
Хмельницької облдержадміністрації
Хмельницька обласна універсальна наукова
бібліотека ім. М. Островського

До 20-ї річниці незалежності України

Хмельниччина

в літописі незалежної України

Хмельницький
2011

ББК 63.3 (4УКР – 4ХМЕ)

X 65

Хмельниччина в літописі незалежної України: довід.-інформ. матеріали / упр. культури, туризму і курортів Хмельниц. облдержадмін.; Хмельниц. ОУНБ ім. М.Островського; уклад. В.Мельник. – Хмельницький, 2011. – 64 с. – (До 20-ї річниці незалежності України).

Видання містить коротку довідку про історію утворення області, її загальну характеристику на сьогодні та хроніку подій 1991–2011 років. Довідково-інформаційний матеріал доповнений поетичною добіркою краян та вибіркоvim списком літератури про Хмельницьку область з фонду ОУНБ ім. М. Островського.

Адресується широкому загалу, всім, хто цікавиться історією і сьогоденням Хмельниччини.

Відповідальна за випуск: *Синиця Н.М.*

© Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського, 2011

Передмова

20 років тому, у серпні 1991 р. в Україні відбулася подія, яка ознаменувала собою початок нової ери в історії нашої держави. У день, коли було проголошено Акт про незалежність України, здійснилась найзаповітніша мрія всіх поколінь українського народу, а 24 серпня стало найважливішою датою в Україні і відзначається як національне свято – День Незалежності України.

Одна з найбільших за територією країна, без якої вже не можна вести мову про Європу, Україна відбулася, постала і стверджується в світі як суверенна, соборна європейська держава, бо існує не тільки у зовнішній атрибутиці, а повноцінно й повнокровно, в усіх властивих незалежним державам вимірах і параметрах. У цій об'єктивній і незворотній дійсності – вінець та довершення усіх попередніх спроб вибудови української державності, торжество історичної справедливості.

16 липня 1990 р. Верховна рада України прийняла Декларацію про державний суверенітет України. Уперше за роки радянської влади було проголошено повноту влади республіки на її території й узято курс на мирний шлях відродження Української незалежної держави. Декларація послужила правовим фундаментом для прийняття Акта проголошення незалежності України та нової Конституції.

24 серпня – день проголошення незалежності України – стало кульмінацією віковичних устремлінь українського народу.

Проголошення незалежності започаткувало в країні масштабні, глибинні перетворення, покликані повсюдно, вичерпно й предметно засвідчити національну самобутність українців. Перші кроки молодой суверенной держави були нелегкими, але, попри всі негаразди, Україна відбулась як держава.

Хмельниччина є невід'ємною складовою держави. Це прекрасний край, багатий своєю історією, культурою, населений творчими, працелюбними людьми, які, чесно роблячи свою справу, закладають цеглини в забезпечення основних складових національної ідеї – соціальної, економічної, духовної. Кожен

колосок, кожен клаптик нашої благодатної землі увібрав невичерпну енергію подолян, які активно розбудовують свій край, прославляють рідну землю. Саме завдяки їх натхненній, самовідданій праці, професіоналізму та діловим якостям формується сьогодні імідж регіону не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

Головною метою у поступальному розвитку Хмельниччини, як і держави в цілому, було і залишається виведення стандарту життя на передові світові позиції, гарантування безпеки народу і його майбутнього, впевненість у демократії та соборності, запровадження принципів економіки знань, формування масової і забезпеченої середньої верстви населення і надання поштовху українцям як нації інтелектуальної, культурної та підприємницької ініціативи.

З цією метою розроблено Стратегію розвитку Хмельницької області на 2011 – 2020 роки.

Лише спільні, узгоджені та рішучі дії дають переможні результати. Тільки разом ми зможемо побудувати справжню незалежну Україну, яка дасть кожному громадянину життя, гідне людини, а всій країні – статус демократичної.

У довідково-інформаційному виданні **«Хмельниччина в літописі незалежної України»** подано коротку характеристику області, хроніку основних подій, які відбулися на Хмельниччині у 1991- 2011 роках, список видань про область. Довідково-інформаційний матеріал доповнено поетичною добіркою наших земляків.

Трунова І.М.,
начальник управління культури,
туризму і курортів

Історія області

Історія краю, на теренах якого нині сформована Хмельницька область, сягає давніх часів.

Колись наддністрянська земля називалась Пониззям (XI ст.) і входила до складу Теробовлянського, згодом Галицько-Волинського князівства (XIII ст.). Східна частина по річці Південний Буг і його притоках відома під назвою Побужжя і належала Київському князівству. У XIV столітті Пониззя і Побужжя дістали спільну назву Поділля, що означає територію, яка розкинулась по долу (по низу) від Карпат. З середини XV століття наш край був самостійним татарським улусом, що відокремився від Золотої Орди.

Після монголо-татарської навали Поділля захопила Литва, а згодом Польща.

У литовському літописі 1362 року згадується про передачу Подільської землі литовським князем Ольгердом синові свого брата Коріата. Статус центрального міста – резиденції нових правителів Поділля – перебирає на себе Смотрич. У 1385 році столиця перейшла до Кам'янця.

В адміністративному плані Поділля витримало не один історичний експеримент. 1434 року після загарбання території поляками було утворене Подільське воєводство, яке поділялось на три повіти. Україно-польське протистояння призвело до визвольної війни 1648–1654 років під проводом Богдана Хмельницького, по закінченні якої Поділля і Волинь залишилися польською територією.

У 1672 році військо султана Магомета IV захопило Кам'янець-Подільський та все Подільське воєводство, і тільки під тиском Росії Туреччина віддала ці землі імперії.

1793 року польські області відійшли до Росії. У 1794 році були утворені Ізяславське і Брацлавське намісництво та Кам'янецька область. 1795 року, після третього поділу Польщі,

на тогочасній карті з'явилась Подільська губернія з центром у Кам'янці-Подільському. До її складу входило 12 повітів.

У роки Першої світової війни центр губернії перемістився до Вінниці.

Поділ на губернії, повіти, волості зберігався до 1917 року. 1923 року повіти були ліквідовані і утворені округи. Подільська губернія поділилась на 6 округів.

У 1932 році було прийнято постанову про утворення областей. Всі райони сучасної Хмельниччини ввійшли до складу Вінницької області.

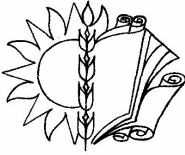
22 вересня 1937 року Постановою ЦВК УРСР була утворена Кам'янець-Подільська область у складі 3 міст і 33 районів.

15 березня 1941 року центр області було перенесено з Кам'янця-Подільського до Проскурова.

1954 року на відзнаку 300-річчя возз'єднання України з Росією Президія Верховної Ради УРСР перейменувала місто Проскурів у Хмельницький, а Кам'янець-Подільську область у Хмельницьку.

У 2012 році Хмельниччина відзначатиме своє 75-річчя.

Наш край сьогодні

Розташування

Хмельницька область розташована в західній частині Правобережжя України і межує на сході з Вінницькою, на заході – з Тернопільською, на північному заході – з Рівненською, на півночі – з Житомирською та на півдні – з Чернівецькою областями.

Її загальна територія становить 20,6 тис. км² (це 3,4 % від усієї території України). Протяжність з півночі на південь – 250 кілометрів, із заходу на схід – 190 кілометрів.

Адміністративно-територіальний устрій

У складі області 20 районів, 6 міст обласного значення, 7 міст районного значення, 24 селища міського типу та 1414 населених пунктів.

Населення

В області мешкає 1 млн. 321 тисяча чоловік. Хмельниччина є чи не найбільш мононаціональною в Україні. За даними Всеукраїнського перепису населення українці становлять 94 % населення області. Решта – представники інших національностей і народностей. 3-поміж них найчисельнішими є росіяни (50,7 тис), поляки (23 тис.), білоруси (2,8 тис), євреї (1,4 тис.).

Останнім часом в результаті міграційних потоків біженців з “гарячих точок” на території краю з’явилися представники деяких азіатських та африканських країн.

Частка міського населення складає 54 %.

В останні п’ять років намітилась досить стійка тенденція до поліпшення коефіцієнта природного відновлення населення з 0,51 до 0,67 у 2009 р.

Географічне положення та природні ресурси

Область розташована на південному заході Східноєвропейської рівнини в зонах лісостепу і мішаних лісів Полісся. Її крайня північна частина лежить у межах Волинської височини, де невисокі горби часто межують із заболоченими просторами. Територія Подільської височини густо розчленована долинами

річок. Тут на півдні простягаються Товтри – вапнякові пасма, що підносяться на 30–50 м над навколишньою місцевістю, часто у вигляді скель з крутими схилами. Область багата на водні артерії, що належать до басейну Дніпра (Горинь, Случ), Південного Бугу (Бужок, Іква) і Дністра (Збруч, Жванчик, Мукша). Озер мало, зате достатньо ставків і невеличких водосховищ. За запасами водних ресурсів регіон посідає шосте місце в країні.

Ґрунти області – це переважно чорноземи та сірі опідзолені, на яких розміщується 70 % сільськогосподарських угідь. Розвитку сільського господарства сприяє й помірно континентальний клімат з м'якою зимою та досить теплим і вологим літом.

Переважна частина лісів, що становить 13 % території області, росте на півночі.

Природні ресурси Хмельницької області багаті і різноманітні. На сьогодні попередньо і детально розвідано 260 родовищ корисних копалин, з яких експлуатується близько ста, більшість з них є місцевого значення (цегельні глини, піски, вапняки для виробництва вапна, вапняки та граніти для виробництва щебеню і буту). Корисні копалини державного значення представлені вапняками та глинами для виробництва цементу, вапняками для цукрової промисловості, каолінами для фарфорофаянсової промисловості та виробництва вогнетривів, гіпсами та кременем. Одним із найперспективніших напрямів розвитку мінерально-сировинної бази області є освоєння *родовищ графіту (єдині в Україні)*, які виявлені на північному сході області. Запаси і прогнозні ресурси графітових руд у цілому становлять 350 млн. тонн. На території області розвідано 21 родовище граніту із запасами 230–250 млн м², що повністю забезпечує потреби області в будівельній сировині на 100–120 років. В області встановлено низку перспективних родовищ червоного та темно-сірого граніту, діориту та лабрадориту з високими декоративними властивостями.

Хмельницька область – це *єдиний регіон в Україні та в колишньому Радянському Союзі, де розвідані родовища сапонітових глин* – унікальних природних утворень з особливими властивостями. Запаси Хмельницької групи родовищ сапонітів сягають понад 100 млн. тонн.

На півдні області розвідані комплексні родовища глауконітових пісків із запасами близько 30 млн тонн. Встановлено високу агротехнічну ефективність використання глауконіту як дешевого калійно-фосфорного безхлорного добрива в сільському господарстві. На Хмельниччині є поклади фосфоритів – сировини для виробництва мінеральних добрив.

Область має потужні запаси лікувальних і столових вод. Нині розвідані та досліджені родовища мінеральних вод типу “Нафтуса” та “Миргородська”, родонові води, 10 родовищ двох столових вод.

Промисловість

Область позиціонується як аграрно-промислова. Домінуючими галузями є харчова, легка промисловість, виробництво та розподілення електроенергії, газу, води, машинобудування, хімічна та нафтохімічна промисловість, значні обсяги мають також скляна і фарфорово-фаянсова.

Понад 200 великих та середніх підприємств, на яких зростають обсяги випуску продукції, складають основу виробничого потенціалу області. Загалом, випуск промислової продукції в області за 2010 рік збільшився порівняно з попереднім на 4,9 %.

Одним із стратегічних пріоритетів розвитку регіону є розвиток малого і середнього бізнесу. В області зареєстровано 26404 суб'єктів підприємницької діяльності. П'ята частина всієї консервної продукції, що виробляється в області, чверть віконних і дверних блоків, паркету, столів, більше половини мінеральної води, ювелірних, швейних виробів – все це продукція малих підприємств Хмельниччини. Регіональною особливістю є наявність значної кількості оптово-роздрібних ринків з продажу продовольчих і непродовольчих товарів.

З року в рік зростає інвестиційна привабливість регіону. Промовистою ознакою цього процесу стало створення в області спільно з зарубіжним капіталом сотень підприємств.

Продукція наших виробників експортується в 51 державу.

Сільське господарство

Найбільше багатство області – родючий чорнозем. Географічне положення та кліматичні умови сприяють тому, щоб аграрний сектор регіону був високоприбутковим. Загальна

площа сільськогосподарських угідь сягає 1568,3 тис. га (за даними 2009 р.) У галузевій структурі сільського господарства рослинництво становить 69 %.

Найбільші посівні площі в області відведені під зернові культури, а також під цукрові буряки. Вирощують ячмінь, горох, овес, гречку, кукурудзу та інші культури.

У тваринництві найважливішими галузями є м'ясо-молочне скотарство і свинарство. Розвинуті також птахівництво, вівчарство, кролівництво, бджільництво, риборство.

За підсумками 2010 року Хмельниччина посіла друге місце в державі в аграрному секторі.

Культура

Хмельниччина – розвинутий край з багатою культурною історією та сьогоденням.

Наша земля знаменита славетними іменами, зокрема Устима Кармалюка, Герасима і Мелетія Смотрицького, письменника Володимира Булаєнка, композитора Владислава Заремби, академіка Степана Хотовицького та інших.

Серед сучасників відомі імена – Ольга Басистюк, Василь Зінкевич, Микола Гнатюк, Валентина Степова, Олександр Пономарьов та багато-багато інших.

Розвиваються і збагачуються освітянські традиції, наука, медицина, культура.

В Україні і за її межами добре відомі професійні мистецькі колективи: ансамбль пісні і танцю “Козаки Поділля”, дитяча хорова капела “Журавлик”, ансамбль “Подільчани”, Хмельницький симфонічний оркестр, камерний оркестр.

Щорічно театральнo-концертними організаціями проводиться тисячі концертів і вистав.

Значний внесок у розвиток культури вносять 884 публічні бібліотеки, 1110 клубних закладів, 4169 художніх колективів, серед яких 253 носять звання “народний аматорський” та “разковий”.

В області стали традиційними Міжнародні свята національних культур у Кам'янці-Подільському, фольклорні – “Коляда”, “Дністрові береги”, “Душа землі моєї Сатанів”.

Відроджуються народні ремесла: гончарство, ткацтво, художня обробка дерева і шкіри, подільська вишивка.

Історико-архітектурні та природні рекреаційні ресурси

Хмельниччина – один з найбільш перспективних регіонів в плані рекреаційних ресурсів і в плані туризму. На території області 437 пам'яток мистецтва, 2442 пам'ятки історії та 105 – археології. Природно-заповідний фонд складає 269 територій та об'єктів: 39 заказників, у тому числі 15 державного значення, 198 пам'яток природи, з них 4 державного значення, 24 парки – пам'ятки садово-паркового мистецтва, в тому числі 8 державного значення, одна пам'ятка ЮНЕСКО – дуга Струве. За кількістю потенційних об'єктів для туризму область входить до п'ятірки найбільш туристично привабливих регіонів.

Однією з перлин України є місто Кам'янець-Подільський. У ньому налічується близько 50 унікальних пам'яток давнини (із 170 наявних важливих історико-архітектурних пам'яток). Старе місто оголошено національним історико-архітектурним заповідником “Кам'янець”. У 2007 році за результатами акції “Сім чудес України” “Кам'янець” став переможцем, виборовши першість. Місто нині входить до Ліги історичних міст України. Старе місто з каньйонами річки Смотрич є об'єктом до внесення у Список Світової культурної спадщини як унікальний ландшафтно-архітектурний комплекс, спільний витвір Людини і Природи.

Далеко за межами країни відомі літописний Меджибіж, замки у Старокостянтинові, Сутківцях, Антонінах, Національний природний парк “Подільські Товтри”, а палацо-парковий ансамбль “Маєток Самчики” – один з найблискуліших в Україні творів архітектури та садово-паркового мистецтва періоду зрілого класицизму.

Область має на своїй території низку санаторно-курортних та оздоровчих закладів. Серед них державний курорт “Сатанів”, де відкрито і досліджено одне з найбільших в Європі родовищ мінеральної води типу Нафтуся, названої Збручанською; курорт місцевого значення “Маків” з мінеральними водами типу Миргородська, заклад санаторного типу з мінеральною водою Збручанська, що діє у м. Волочиськ.

Хмельницький – адміністративний центр області

Адміністративним центром області є місто Хмельницький, перейменоване у 1954 році з Проскурова на честь героя визвольної боротьби українського народу за свою незалежність Богдана-Зіновія Хмельницького.

За 580 років місто пройшло шлях від сторожового сигнального пункту, призначеного оповіщати про появу ворога, до розвинутого культурного і промислового міста. Від містечка Пłosкирова (1493) на березі річки Пłosки, що зливається з Південним Бугом; згодом Проскурова (XVII ст.), повітового центру з власним гербом (на блакитному тлі – три навхрест складені стріли) до обласного центру загальною площею 5329 га і населенням 254 тис. чоловік. Нелегка йому випала доля: двічі його спалювали дотла, стирали з лиця землі татарські та турецькі орди, душила польська шляхта; місто пережило всі катаклізми XX ст., але разом з краєм підводилось, відроджувалось, мужніло і нині продовжує розвиватись і квітнути.

Хмельниччина
у контексті української державності:
хроніка подій 1991–2011 років*

1991 рік

28 серпня	У Хмельницькому на центральній площі замайорів синьо-жовтий прапор, а площа перейменована з площі Леніна на Майдан Незалежності.
вересень	У Хмельницькому розпочала свою діяльність митна служба.
17 жовтня	Вперше розпочала торги Хмельницька обласна товарна біржа.
жовтень	У Кам'янці-Подільському відбулася V Всеукраїнська конференція “Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України”.
листопад	Хмельницький відвідав Голова Верховної Ради України Л.М. Кравчук.
1 грудня	Подільняни взяли участь у Всеукраїнському референдумі, за результатами якого був проголошений вибір більшості людей – незалежність України.

* У розділі дається перелік основних подій, складений за матеріалами центральних та місцевих ЗМІ.

1992 рік

- 21 березня Народився 250-тисячний хмельничанин.
- 16–17 квітня У Кам'янці-Подільському відбулася республіканська науково-теоретична конференція “Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огієнка в контексті українського національного відродження”. Створено Українське товариство ім. Івана Огієнка.
- 29–31 травня У Кам'янці-Подільському відбулася друга міжнародна наукова конференція “Польща–Україна: Історична спадщина і суспільна свідомість”.
- 25 липня Хмельничину відвідав Голова Верховної Ради України І.С. Плющ.
- 3 серпня У Староконстантинові на будівництві житлового масиву для військовослужбовців побував Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччини в Україні Хеннеке фон Басевіц.
- серпень Тимур Таймазов, студент Хмельницького технологічного інституту, виборов срібло на змаганнях важкоатлетів на Олімпіаді в Барселоні.
- 25–31 серпня Полонські заводи художньої кераміки та фарфоровий представляли свою продукцію на міжнародній виставці-ярмарку в Тайвані.
- 3 вересня У Хмельницькому створено обласну державну студію телебачення.

- 18 вересня Відбулося відкриття Хмельницького філіалу (юридичний факультет) Одеського відкритого університету.
- серпень У Кам'янці-Подільському відбулась всеукраїнська науково-практична конференція "Культура України і слов'янський світ".
- У Кам'янці-Подільському розпочалися зйомки науково-популярного фільму про древній Кам'янець. Зйомки проводив колектив Київської кіностудії "Київнаукфільм".
- Кам'янець-Подільська мотобольна команда "Поділля" стала першим володарем кубка незалежної України.
- Почав видавати продукцію новоспоруджений Васьковецький асфальтний завод в Ізяславському районі.
- Американська фірма САТСО, що спеціалізується на випуску навчальних фільмів для працівників атомних електростанцій, проводила зйомки на Хмельницькій АЕС.
- 21 листопада У Хмельницькому відбувся Конгрес підприємців області.
- листопад Інститут історії України та Всеукраїнська Спілка краєзнавців у Кам'янець-Подільській міській друкарні випустила книгу "Репресоване краєзнавство".
- 14 грудня Кабінет Міністрів України прийняв постанову про створення на базі Хмельницького вищого артилерійського командного училища ім. маршала М. Яковлева інституту прикордонних військ України.

- 19 грудня У Хмельницькому в сквері ім. Т.Г. Шевченка урочисто відкрито пам'ятник Великому Кобзарю.
- 1992 Гуцалу В.О., народному артисту України, нашому землякові присуджено Державну премію імені Т.Г. Шевченка.
- У Кам'янці-Подільському проведено міжнародне свято “Слов'янське коло”.
- Створено товариство єврейської культури у Кам'янці-Подільському.

1993 рік

- січень І. Никифорова з Хмельницького стала чемпіонкою світу з боротьби по самбо.
- 24 лютого Маняку В.А., письменнику, уродженцю Волочиського району, присуджено Державну премію України імені Т.Г. Шевченка (посмертно).
- 24 березня Урочисто відзначено 50-річчя звільнення області від німецько-фашистських загарбників.
- березень У Кам'янці-Подільському відкрито перший комерційний банк-філіал Західбудгазбанку.
- вересень На Хмельницькій АЕС працювала група представників МАГАТЕ. В цілому дана задовільна оцінка роботи енерговелета.
- 17 квітня У Городку відбулася науково-практична конференція “500-річчя міста Городка, 1493–1993”.

- квітень У Староконстантинові відбулася презентація виробничо-комерційної українсько-польської фірми “Случ-ЛТД”.
- У Хмельницькому інституті прикордонних військ відбувся перший випуск офіцерів, які відбули у різні прикордонні частини і підрозділи України.
- 27 травня У Дунаївцях відбулася республіканська наукова конференція “Дунаївці: їх роль і місце в історії Поділля”.
- 25 червня Область відвідав Голова Верховної Ради України О. Мороз.
- червень Премію імені Михайла Грушевського присвоєно професору Кам’янець-Подільського педагогічного інституту В.С. Степанкову. Відомий історик є першим в Україні лауреатом премії імені Першого Президента.
- липень Кам’янецькі швейники уклали контракт з пакистанською фірмою “Меркурій корпорейшн” про пошиття чоловічих костюмів.
- 27–29 серпня У Хмельницькому відбулася друга республіканська науково-практична конференція, присвячена 500-річчю м. Хмельницького “Культура Поділля: історія і сучасність”.
- серпень Місто Хмельницький відмітило своє 500-річчя.
- У Хмельницькому на вул. Гагаріна урочисто відкрито пам’ятник Б. Хмельницькому.
- Хмельниччину відвідав прем’єр-міністр України Леонід Кучма.

- 9-11 вересня У Кам'янці-Подільському відбулася Міжнародна науково-практична конференція “Духовні витоки Поділля: творці історії краю”.
- 27–28 вересня У Сатанові відбулася Міжнародна науково-практична конференція “Проблеми комплексного використання і охорони мінеральних вод типу “Нафтуса”, рекреаційних ресурсів та перспективи розвитку Сатанівської курортної зони”.
- вересень На Хмельницькій АЕС відбувся Міжнародний семінар з питань безпеки на атомних електростанціях.
- У Віньківцях проведено науково-практичну конференцію та видано матеріали “Вінківщина: історія та сучасність” (до 500-річчя смт Віньківці).
- 10 жовтня У Хмельницькому проведено республіканську науково-практичну конференцію і видано матеріали “Голод 1932–1933 років на Хмельниччині: причини, наслідки, уроки.”
- 18–22 жовтня У Кам'янці-Подільському пройшла міжнародна наукова конференція з проблем охорони фортифікаційних споруд в Україні.
- 21 жовтня Місто Нетішин віднесено до категорії міст обласного підпорядкування.
- жовтень У Полонному урочисто відкрито перший на Поділлі пам'ятник Лесі Українці.
- У Хмельницькому відкрито першу на Поділлі міжнародну електронну цифрову телефонну станцію.

9 листопада Для відзначення кращих здобутків в галузі історії, культури, мистецтва, природничих наук та екології Хмельниччини в області встановлено щорічні премії: ім. Є. Сіцинського, ім. К. Широцького, ім. М. Годованця, ім. М. Смотрицького, ім. Вл. Заремби, ім. В. Розвадовського, ім. П. Бучинського.

листопад Директор Кам'янець-Подільського заводу легких металопродукцій Павло Олександрович Желтянников став першим академіком Української академії будівництва.

Кам'янець-Подільському консервному заводу присуджено “Золоту зірку за якість”, яку встановила одна з авторитетних міжнародних організацій у Мадриді.

8 грудня У Сатанові відбулась республіканська науково-практична конференція “Сапоніт Хмельниччини: видобуток, дослідження та застосування”.

1994 рік

2 березня Зінкевичу В.І., народному артисту України, нашому землякові, присуджено Державну премію України імені Т.Г. Шевченка.

Овсійчуку В.А., мистецтвознавцеві, уродженцю Славутського району, присуджено Державну премію України імені Т.Г. Шевченка.

березень Згідно з наказом Державного митного комітету України в Хмельницькому відкрито учбовий центр перепідготовки та підвищення кваліфікації особового складу митних установ України.

1995 рік

- лютий У Хмельницькому відкрито регіональний центр сертифікатних аукціонів.
- лютий – березень Створено асоціацію міст Хмельницької області.
- березень За підсумками 1994 року Хмельницькому обласному центру зайнятості присуджено перше місце серед колективів обласних служб зайнятості України.
- Чотирбоківський сільський Будинок культури Шепетівського району виборов третє місце в Україні за найкращу організацію сімейного відпочинку в установах культури клубного типу.
- травень Подільська єпархія відсвяткувала своє 200-річчя.
- 15–17 червня У Полонному відбулася Міжнародна науково-практична конференція “Полонному – 1000 років”.
- липень Славутський держлісгосп почав відправляти продукцію у Західну Європу.
- 4 серпня Ім’я Богдана Хмельницького присвоєно Академії Прикордонних військ України.
- 11 серпня Відбулася одноденна поїздка Президента України Л. Кучми по Хмельницькій області.
- серпень Створено Хмельницький інститут регіонального управління та права.
- У Хмельницькому створено центр промислового менеджменту “Поділля”.

- Хмельницька кондитерська фабрика удостоєна Міжнародної нагороди “Факел Бірмінгема” за успішне економічне виживання та розвиток у важких умовах зароджування ринкових відносин.
- 14–17 вересня У Хмельницькому відбувся фестиваль японського кіно.
- 22–23 вересня У Кам’янці-Подільському відбувся Всеукраїнський симпозіум “Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження”.
- 22–24 вересня У Пиляві Старосинявського району відбулося обласне свято “Козацька слава не вмере, не поляже”, приурочене 400-річчю з дня народження Б. Хмельницького. У рамках свята проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію “Пилявецька битва 1648 року в історії України”.
- 27–28 жовтня На Хмельниччині побувала урядова делегація на чолі з віце-прем’єр-міністром України з питань гуманітарної політики Іваном Курбасом, яка вивчала можливості для прискорення розробки програми розвитку санаторно-курортного комплексу “Сатанів” та старовинного міста Кам’янця-Подільського.
- жовтень Відбулася ІХ Подільська історико-краєзнавча конференція, присвячена 50-річчю перемоги у Великій Вітчизняній війні.
- Обласною організацією Українською республіканської партії заснована обласна премія імені Якова Гальчевського.

- У Хмельницькому відбувся перший Міжнародний конкурс виконавців музичних творів на народних інструментах.
- 2 листопада Кабінет Міністрів прийняв постанову про створення Подільської державної аграрно-технічної академії на базі Кам'янець-Подільського державного сільськогосподарського інституту, що ліквідується.
- листопад 75 полонських сувенірів були взяті Президентом України Л. Кучмою на святкування 50-річчя ООН.
- Па базі Кам'янець-Подільського центру підготовки інженерних військ Міністерства оборони України сформовано окремий понтонно-мостовий підрозділ миротворчих сил ООН, який допомагатиме Анголі ліквідувати наслідки війни.
- Кам'янець-Подільський ансамбль "Горлиця" став учасником урочистих церемоній відкриття та закриття фестивалю Європи в Іспанії. Наші земляки були відзначені почесними дипломами та призами на фестивалі, що проходив у Кантабрії.
- грудень У Хмельницькому почав діяти Бізнес-Центр Міжнародної Фінансової Корпорації з підтримки приватного підприємництва.
- Городоцьке верстатобудівне об'єднання отримало міжнародну нагороду "Факел Бірмінгема" за успішне економічне виживання і розвиток в умовах ринкових відносин.
- У Кам'янці-Подільському створено Центр дослідження історії Поділля Інституту Історії України АН України.

Академік О.С. Алексеева з Кам'янець-Подільського сільгоспінституту вивела двадцять п'ятий сорт гречки "Кара-Даг", який весною знайшов приписку в різних регіонах України.

1996 рік

- 29 січня З Кам'янця-Подільського до Анголи з допомогою відбув перший ешелон інженерно-мостового підрозділу миротворчих сил ООН.
- січень У Кам'янці-Подільському відкрито першу на Поділлі приватну картинну галерею, меценатом якої стала відома на Кам'яничині агрофірма "АВІС".
- На Шепетівському заводі культиваторів випущено перші експериментальні дванадцятикорпусні плуги шириною оранки чотири метри.
- Хмельниччину прийнято колективним членом асоціації міст України.
- 29 лютого Гронському В.П., композитору, нашому землякові, присуджено Державну премію України імені Т.Г. Шевченка.
- лютий Шепетівський маслозавод відправив першу партію знежиреного сиру (20 тонн) італійським споживачам.
- березень Шепетівський завод культиваторів відправив першу партію ґрунтообробних машин угорської фірми "Пашком".

Завершено розукомплектування останньої ракетної пускової установки на території області.

Хмельницька кондитерська фабрика перемогла у змаганні на приз “За кращу якість”, який встановила англійська компанія “Всегальний контроль за якістю”.

- квітень Створено Хмельницьку молодіжну асоціацію науковців (ХМАН).
- 11 червня Перша пробна електричка пройшла маршрутом Жмеринка – Деражня. Ця подія ознаменувала собою завершення електрифікації першої черги залізничної вітки, що проходить територією Хмельницької області зі сходу на захід.
- липень Вихованець Хмельницького спортивного товариства “Україна” Тимур Таймазов став олімпійським чемпіоном.
- 17 серпня Меджибіж відмітив своє 850-річчя. У рамках святкування відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція “Меджибіж: 850 років історії”.
- 29 вересня У Хмельницькому відкрито музей історії міста, один з перших в Україні.
- листопад У Мадриді ЗАТ “Кам’янець-Подільськкабель” присуджено “Міжнародну Золоту Зірку” за високу якість продукції і високий престиж компанії.
- 11 грудня Перестюку М.О., доктору фізико-математичних наук, завідувачу кафедри Київського національного університету, уродженцю с. Плоска Славутського району, присуджено

Державну премію України в галузі науки і техніки.

Теплінському Ю.В., доктору фізико-математичних наук, професору Кам'янець-Подільського державного педінституту, присуджено Державну премію України у галузі науки і техніки.

1997 рік

- січень ВАТ “Дунаєвецька суконна фабрика” присвоєно “Золотий приз Європи за якість”.
- лютий На базі проблемної лабораторії гречки Подільської аграрно-технічної академії створено науково-дослідний інститут круп'яних культур.
Створено земляцтво “Хмельниччина” у Києві.
- березень Понінківському картонно-паперовому комбінату присуджено 25-й міжнародний приз за якість.
Кам'янець-Подільський районний вузол електров'язку першим в області завершив повну автоматизацію сільського телефонного зв'язку.
- травень У Хмельницькому відбулася Міжнародна наукова-практична конференція “Управління трудовими ресурсами: проблеми і перспективи розвитку”.
- 28 червня Кам'янець-Подільський державний педінститут отримав статус державного педагогічного університету.

- червень На Хмельниччині побувала делегація підприємців та представників бізнесу з 15 воєводств Польщі. Цей візит був організований у контексті зустрічей президентів двох країн та укладених угод щодо економічного співробітництва України і Польщі.
- 3 липня У Старокостянтиніві відбулася Всеукраїнська історико-краєзнавча конференція та святкові урочистості з нагоди 470-річчя з дня народження К. Острозького.
- 22 вересня Відзначено 60-річчя з часу утворення області (спочатку Кам'янець-Подільської, а з 1954 року – Хмельницької). У рамках святкування відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція “Хмельниччина: роки становлення та поступу”.
- грудень За результатами дослідження, проведеного незалежними експертами, Кам'янець-Подільському комбінату будівельних матеріалів та Славутському ЗАТ “Об’єднання «Прогрес»” присуджено міжнародну відзнаку “Ертсмейкер” за успіхи у виробничій діяльності.

1998 рік

- лютий У с. Цвітоха Славутського р-ну створено спільне американсько-українське підприємство з утилізації артилерійського пороху.
- 6 березня Дідику М.П., солісту Національної опери України, нашому землякові, присуджено Малу Державну премію України імені Т.Г. Шевченка.
- 30 квітня Кам'янець-Подільському державному історико-архітектурному заповіднику надано статус національного.

- червень Дунаєвецька центральна районна бібліотека стала лауреатом республіканської премії імені Д. Яворницького. Це перший лауреат цієї премії серед районних бібліотек України.
- 3–4 липня У Хмельницькому проходила Всеукраїнська науково-практична конференція “Підприємництво на Хмельниччині: історія і сучасність”. Подібних конференцій в інших регіонах не відбувалося.
- липень 16-річна хмельничанка Ірина Мельник стала чемпіонкою світу з вільної боротьби.
- 24 серпня У Хмельницькому на вул. Проскурівській відкрито пам’ятник-меморіал жертвам сталінських репресій “Ангел скорботи”.
- серпень Хмельницька облтелерадіокомпанія першою серед обласних радіокомпаній зняла художній фільм “В золотому дощику масло полоскала” за однойменною новелою Б. Грищука.
- 18–19 вересня Відбулося обласне свято козацької звитяги та проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію з нагоди 350-річчя Пилявецької битви.
- жовтень Славутському ЗАТ “Об’єднання «Прогрес»” вручено міжнародну відзнаку “Золотий приз з будівництва за 1998 рік”.
- 24 листопада У Хмельницькому відкрито філію Міжрегіональної академії управління персоналом (МАУП).

1999 рік

- 17 березня Мазуру Б.М., скульптору, нашому земляку, присуджено Малу Державну премію України імені Т.Г. Шевченка.
- березень 55-річчя визволення Хмельниччини.
- 29–30 квітня Президент України Л.Д. Кучма відвідав Хмельниччину.
- 4 травня Указом Президента України Академії Прикордонних військ України ім. Б. Хмельницького надано статус національної.
- 20–21 травня У Кам'янці-Подільському відбулася друга Всеукраїнська наукова конференція “Т.Г. Шевченко і Поділля”.
- 23–24 червня Пройшли Дні польської культури, науки та освіти на Хмельниччині. У рамках Днів відбулася Міжнародна наукова конференція “Поляки на Хмельниччині: погляд крізь віки”.
- 22 жовтня Голова Верховної Ради України О.М. Ткаченко відвідав Хмельниччину.
- 1 грудня Шкуріну Є.А., головному конструктору ВАТ “Красилівський машинобудівний завод”, присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки.
- 15 грудня Згідно з постановою Верховної Ради України Старокостянтинів віднесено до міст обласного значення.
- Петринюку В.А., голові ТОВ “Агрофірма «Україна»” с. Новоставці Теофіпольського району, присвоєно звання Героя України.

1999 У Хмельницькому створено благодійний фонд “Хесед Бешт”.

2000 рік

березень У Хмельницькому відбувся Міжнародний жіночий форум узгоджених дій “Особистість: шляхи самореалізації”.

Кам’янець-Подільський виборов умовне друге місце у номінації “Вітчизняна Мекка туризму” і отримав диплом лауреата всеукраїнської туристичної професійної програми “Кришталевий лелека – 99”.

9 травня Хмельничани урочисто зустріли 55-річчя Великої Перемоги.

19–21 травня На Хмельниччині пройшло Міжнародне Шевченківське літературно-мистецьке свято “В сім’ї вольній, новій...”.

23–24 червня У Старій Синяві відбулася Всеукраїнська наукова конференція “Болохівщина: земля і люди”.

липень Зареєстровано спільне американо-українське підприємство “Інтер-Агро”.

На Теофіпольщині відкрито українсько-американський Центр розвитку фермерства “ОНІО Farm”.

жовтень Відкрито музей поріднених міст у Хмельницькому.

У Хмельницькому відбулася науково-практична конференція “Державна регіональна

політика України в умовах проведення адміністративної реформи”.

грудень У Кам’янці-Подільському пройшла X Подільська історико-краєзнавча конференція.

2001 рік

6 лютого Хмельницькій державній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Островського виповнилось 100 років.

1–2 березня У Хмельницькому відбулася міжвузівська конференція “Тарас Шевченко і проблеми сучасної освіти проблеми”.

березень Поетеса О. Ванжула отримала Міжнародну премію імені Івана Кошелівця.

11 травня У Києві відбувся творчий звіт майстрів мистецтв та художніх колективів Хмельниччини.

червень Волочиський плодоконсервний завод удостоєний міжнародної нагороди “Канська срібна медаль”. Йому присвоєно звання “Флагман ХХІ століття”.

липень У Староконстантинові відбувся Міжнародний науковий симпозіум “Острогіана в Україні та Європі”.

вересень На Вірменській площі у Кам’янці-Подільському відкрито єдиний в Україні музей археології.

У Кам’янці-Подільському пройшов фестиваль “Семи культур”.

8 листопада Відбувся перший концерт щойно створеного обласного симфонічного оркестру.

2002 рік

- 5–6 лютого У Хмельницькій області відбулося виїзне засідання Кабінету Міністрів України.
- лютий На Хмельниччині побували представники відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні. Мета їхнього приїзду – оголошення відкритого конкурсу проектів за програмою “Демократичні гранти” для Хмельницької області.
- 21 березня Двадцять друга сесія обласної ради одногolosно прийняла герб і прапор Хмельницької області. Автор затвердженої символіки – член Національної Спільки художників України Михайло Мاستикаш.
- 31 березня Відбулися вибори народних депутатів України, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів Хмельниччини.
- березень Хмельничани взяли участь у перевиборах депутатів місцевих рад та Верховної Ради України.
- Хмельницьке ВАТ “АК «АДВІС»” збільшує обсяги сільгоспмашинобудування. Виготовлені перші жниварки ЖВН–2,8.
- ЗАТ Хмельницька кондитерська фабрика “Кондфіл” і її керівник В. Любовецький одержали міжнародні нагороди “Срібна скрижаль” в номінації “Керівник ХХІ століття”.
- У Деражні відбулась Всеукраїнська наукова конференція “Легендарний борець за волю і справедливість”, присвячена 215-й річниці з дня народження Устима Кармалюка.

- 21–25 квітня У Хмельницькому пройшов фестиваль українського солоспіву ім. Владислава Заремби, у якому взяло участь 50 молодих виконавців з різних регіонів України.
- квітень Вперше у Кам'янці-Подільському пройшла Всеукраїнська математична олімпіада.
- У парку ім. 500-річчя міста Хмельницького закладена “Алея ветеранів”. Перші дерева посадили ветерани Великої Вітчизняної війни.
- червень У Хмельницькому пройшов III-й Міжнародний фотоконкурс “День нового тисячоліття”.
- У Кам'янці-Подільському пройшла Міжнародна наукова конференція “Поляки на Поділлі”. На конференції побував прем'єр-міністр Польщі Лешик Міллер.
- Міський голова М. Чекман підписав угоду про співпрацю з містом Манісек (Іспанія), яке стало одинадцятим містом-побратимом Хмельницького.
- 3 липня Підписано угоду про партнерство між містами Кам'янцем-Подільським і Саноком (Польща).
- 22 серпня У Хмельницькому відкрито монумент загиблим міліціонерам (скульптор С. Каржов).
- серпень Президент України Л. Кучма привітав хліборобів Хмельниччини з одержанням високих зернових врожаїв.
- вересень Древній Зіньків урочисто відзначив своє 600-річчя.

вересень Пройшла науково-практична конференція “Хмельниччина: минуле, сучасне, майбутнє” присвячена 65-річчю утворення Хмельницької області.

У Хмельницькому відкрито пам’ятник подолянам, загиблим в Афганістані та інших локальних війнах (автори Микола та Богдан Мазури).

У Хмельницькому відкрито православний храм Казанської ікони Божої Матері (район – Гречани).

грудень У Староконстантинові відкрито центр раннього розвитку дитини, єдиного в Україні та Європі.

Хмельничанин Денис Готфрід завоював золоту медаль на чемпіонаті світу з важкої атлетики.

У Хмельницькому відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція “Голодомор 1932–1933 року” в Україні.

2003 рік

січень “Є”! Сімейна газета” стала першою серед газет області Всеукраїнським виданням.

18 лютого У Теофіполі відкрито новий Свято-Покровський храм.

2 березня У Хмельницькому регіональному центрі ВАТ “Хмельниччина–Авто” відбулась презентація нових автомобілів “Славута”.

- 17 березня Розпорядженням Кабінету Міністрів України Кам'янець-Подільському педагогічному університету надано статус класичного.
- 16 травня У Кам'янці-Подільському відбувся Міжнародний фестиваль національних культур.
- 22 травня У Хмельницькому відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція “Актуальні проблеми державної регіональної політики в умовах проведення адміністративної реформи”.
- 17–18 вересня У Кам'янці-Подільському пройшов Міжнародний конгрес українських істориків.
- 19 вересня Дунаївці урочисто відсвяткували своє 600-річчя.
- 30 жовтня Президент України Л. Кучма відвідав Хмельницьку АЕС.
- грудень Технологічний університет Поділля отримав назву – Хмельницький державний університет.

2004 рік

- січень З нагоди 50-річчя перейменування Проскурова у Хмельницький пройшла науково-практична конференція “Від Проскурова до Хмельницького: минуле та сучасне”.
- 21 травня Хмельниччину відвідала делегація Краківського політехнічного університету ім. Тадеуша Костюшка. Було підписано протокол намірів про співпрацю.
- травень На Подільській землі перебувала з офіційним візитом румунська делегація повіту Нямц.

У рамках відзначення 190-х роковин з дня народження Великого Кобзаря у Кам'янець-Подільському державному університеті відбулась Міжнародна науково-практична конференція “Тарас Шевченко у контексті національної світової культури”.

15 липня Прем'єр-міністр України В. Янукович відвідав Хмельниччину.

25–28 жовтня У Хмельницькій обласній філармонії відбувся перший Міжнародний приватний конкурс піаністів “Classik-Поділля – 2004”.

2005 рік

березень У Хмельницькому відкрито офтальмологічну клініку “Новий зір”.

квітень Створено Хмельницький відділ Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України Академії наук України.

14 травня Хмельниччину відвідав Голова Верховної Ради України В. Литвин.

липень У Зінькові пройшли зйомки художнього фільму Міжнародного кінопроєкту кінокомпанії “VIT-studio” “Сотворіння любові”.

7 вересень На Хмельницькому державному підприємстві “Новатор” відбулось відкриття складальної лінії з випуску телевізорів нового покоління “Новатор”.

вересень У Хмельницькому в кінотеатрі “Планета” встановлено бюст О. Довженка.

5 жовтня На схилах Збруча біля с. Гуків Чемеровецького р-ну Хмельницької обл. зведено меморіальний Хрест на честь національного героя, головнокомандуючого УПА Романа Шухевича.

2006 рік

1 лютого Хмельниччину відвідав Голова Верховної Ради України В. Литвин.

лютий З діловим візитом на Хмельниччині побував генконсул Російської Федерації Євген Гузеєв.

Хмельницькому гуманітарно-педагогічному інституту надано статус академії.

23 березня У Хмельницькому обласному музично-драматичному театрі ім. Г. Петровського відбулися урочистості з нагоди 75-річчя його діяльності.

березень Перші вільні демократичні парламентські вибори на Хмельниччині.

квітень В обласному центрі встановлено пам’ятний знак “Героям та жертвам Чорнобиля”.

травень У Гукові Чемеровецького р-ну відбувся перший Всеукраїнський конкурс патріотичної бардівської пісні ім. Романа Шухевича.

25 червня Пройшли вибори депутатів міської ради та міського голови Хмельницького.

- липень У Летаві Чемеровецького р-ну відбувся перший регіональний фестиваль-конкурс творчості сільської молоді.
- У Летичеві відкрито пам'ятник Папі Іоанну Павлу II.
- серпень Відновив своє виробництво оновлений Ямпільський авторемонтний завод (нині ресорний).
- 23 вересня Хмельницький відзначив своє 575-річчя.
- 30 вересня Селище Меджибіж Летичівського р-ну урочисто відзначило своє 860-річчя.
- вересень Хмельницький державний університет отримав статус національного.
- 16 листопада В обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Островського відбулась урочиста академія з нагоди 100-річчя заснування “Просвіти” на Поділлі.
- листопад У Хмельницькому пройшов міжнародний фестиваль “Дивень – 2006”.
- грудень У Хмельницькому інституті Міжрегіональної Академії управління персоналом відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція “Голодомор 1932–1933 років в Україні: історико-правові та соціально-економічні аспекти”.

2007 рік

- лютий Обласним осередком Всеукраїнської творчої спілки “Конгрес літераторів України” та видавництвом “Доля” засновано премію імені Івана Іова.

- На Хмельниччині пройшли урочистості з нагоди 100-річчя з дня народження головнокомандуючого УПА Романа Шухевича.
- З Хмельницького летовища здійснено перший авіарейс “Хмельницький – Київ”.
- травень При Хмельницькому національному університеті відкрито Українсько-польський центр.
- У Кам’янці-Подільському відкрито пам’ятник Папі Іоанну Павлу II.
- 14–15 липня У Хмельницькому відбувся Міжнародний фестиваль бардів “Караван любові”.
- 27 серпня У Хмельницькому урочисто відкрито пам’ятник Івану Франку.
- серпень За підсумками акції “Сім чудес України” (результати Інтернет-голосування та опитування експертів) національний історико-архітектурний заповідник “Кам’янець” став переможцем, здобувши першість.
- 6 вересня У с. Велика Медведівка Шепетівського р-ну відкрито перший в Україні молочнотоварний комплекс європейського типу “Сварог”.
- вересень Хмельниччина урочисто відзначила 70-річчя утворення області. З цієї нагоди місто відвідав президент України Віктор Ющенко.
- Хмельниччину відвідав прем’єр-міністр України Віктор Янукович.
- У Хмельницькому пройшов Міжнародний економічний форум “Інвестиційні можливості Хмельниччини”.

- жовтень
- Рішенням Міжнародної європейської бізнес-асамблеї приватне виробничо-торговецьке підприємство “Алмаз” визнано “Кращим підприємством Європи”.
- Хмельницька область визнана найкращою в Україні у реалізації проектів Українського фонду соціальних інвестицій.
- листопад
- З метою впровадження на Хмельниччині мікропроектів Світового банку обласний центр відвідали представники українського фонду соціальних інвестицій та Світового банку.
- Газета “Є Поділля” на міжнародному фестивалі журналістики визнана кращим виданням року.
- Хмельничани вшанували День пам’яті жертв Голодомору та репресій.
- Хмельницька міська дитяча лікарня отримала статус “Лікарня, доброзичлива до дитини”, розроблений і рекомендований організацією охорони здоров’я та Дитячим фондом Організації Об’єднаних Націй ЮНІСЕФ.
- грудень
- Відбулися громадські слухання щодо генерального плану розвитку обласного центру.
- У Кам’янці-Подільському пройшла міжнародна науково-практична конференція “Досвід співпраці державних, недержавних та муніципальних організацій у вирішенні питань захисту дітей” присвячена 18-ій річниці Конвенції ООН про права дітей.

У Хмельницькому відкрито пам'ятник політичному і державному діячеві В'ячеславу Чорноволу.

Засновано регіональну премію “Скарби землі Болохівської”.

У Хмельницькому побудовано гіпермаркет будівельних матеріалів “Епіцентр К” – найбільший критий торговельний заклад міста і області.

У Хмельницькому з'явився перший український тролейбус для людей з особливими потребами.

2008

січень Кам'янець-Подільському державному університету присвоєно статус національного.

В Кам'янці-Подільському відбулося урочисте відкриття нового сучасного кінотеатру “Сінема”.

березень У Хмельницькому відбулася урочиста церемонія вшанування переможців Х Подільського рейтингу популярності “Людина року – 2007”.

На Хмельниччині вшанували пам'ять Героя України генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича.

квітень У Хмельницькому пройшов VII Економічний форум Подільського регіону.

У Хмельницькому офіційно розпочав роботу новий оператор стільникового зв'язку ТОВ “Інтелеком”.

В області розпочала діяльність молодіжна громадська спортивно-патріотична організація “Триzub”, яка носить ім'я натхненника українських націонал-патріотів Степана Бандери.

травень У Кам'янці-Подільському пройшов міжнародний скульптурний симпозіум.

У Хмельницькому відбувся форум енергетиків України.

червень У Хмельницькому пройшов Всеукраїнський симпозіум з художньої обробки шкіри.

липень Державне підприємство “Новатор” розпочало випуск сучасних LCD–телевізорів за допомогою нової автоматизованої лінії.

Гімназія № 2 м. Хмельницького перемогла у конкурсі “Світового діалогу культур” ЮНЕСКО.

серпень Президент України Віктор Ющенко привітав хліборобів Хмельниччини з намолотом першого мільйона тонн зерна нового врожаю.

Кам'янець-Подільському національному університету присвоєно ім'я Івана Огієнка.

На олімпійських іграх Галина Пундик та Ольга Жовнір з Нетішина у складі команди шаблісток отримали золоті нагороди.

У травматологічному відділенні Хмельницької міської лікарні вперше в Україні зроблено унікальну операцію з повного відновлення функції передпліччя і кисті руки.

У селі Отроків Новоушицького району відбувся етнофестиваль “Отроків-фест”.

вересень

У Кам’янці-Подільському побував з візитом посол Литви в Україні Альгірдас Кумжа.

Хмельницький став переможцем всеукраїнського конкурсу “Населений пункт найкращого благоустрою та громадського порядку” за підсумками роботи 2007 року.

Хмельницьке комунальне підприємство “Електротранс” за підсумками огляду-конкурсу на краще підприємство електротранспорту України посіло перше місце у другій групі.

У Хмельницькому проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію “Пилявцька битва в історії України”.

жовтень

Президент України Віктор Ющенко взяв участь у Всеукраїнському святі козацької звитяги “З твоєї пресвятої волі вівки буде слава золота”, приуроченого 360-річчю битви під Пилявцями.

Президент України Віктор Ющенко взяв участь у відкритті експозиції першого в Україні музею пам’яті жертв Голодомору у Меджибожі.

Відкрито музей старожитностей при Народному Домі “Просвіти” в Хмельницькому.

У Кам’янці-Подільському відбувся військово-історичний фестиваль “TERRA HEROICA – 2008”.

Хмельницька область включена до числа 13 областей, у яких впродовж 2008-2010 років буде реалізуватися проект Агентства США з міжнародного розвитку “Разом до здоров’я”.

листопад На Хмельниччині проведено низку заходів по вшануванню пам’яті жертв голодомору 1932-1933 рр.

2009

січень Генеральний консул Республіки Польща у Львові Гжегож Опалінський відвідав Хмельниччину.

лютий В області розпочав свою роботу проект “Корпус волонтерів для сільських громад України”.

6 лютого У Хмельницькому відбулося засідання першої регіональної сесії Європейського молодіжного парламенту.

9 березня Павло Гірник отримав Національну премію України імені Тараса Шевченка за збірку поезії “Посвітається”.

24-26 березня Хмельниччину відвідала делегація Московської регіональної громадської

- організації “Земляцтво вихідців з Хмельницької області”.
- березень Обласному музично-драматичному театру присвоєно ім'я Михайла Старицького.
- Кам'янець-Подільський національний університет став членом Міжнародної асоціації університетів.
- квітень У Кам'янці-Подільському відбулася презентація наймасштабнішого кінопроекту 2008 року на теренах СНД – історичної драми “Тарас Бульба”. Переважна більшість батальних сцен створювалась у місті над Смотричем.
- У Кам'янці-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція “100 років спорту на Поділлі”.
- 24-26 квітня У Кам'янці-Подільському відбувся третій міжнародний фестиваль технічних видів спорту.
- 8 травень У Славуті на міжнародному кладовищі “Поле пам'яті” за участю Президента України Віктора Ющенка перепоховані останки загиблих у фашистському концентраційному таборі “Шталаг № 329”.
- 18 травня у Чемерівцях відкрито солодовий завод ЗАТ “Оболонь”.
- Хмельницький став одним із чотирьох переможців відбіркового конкурсу націо-

нальної соціальної програми “Спортивну Україну будуємо разом”. Як результат – відкриття нового спортивного залу для занять боксом.

У Деражні розпочалась реалізація спільного проекту районної ради та фонду “Ук-Ру” (Україна – Румунія) по ремонту пологового відділення центральної районної лікарні.

6-7 червня

Вперше в Україні у Кам’янці-Подільському пройшов перший міжнародний фестиваль “Ретрофест”.

червень

Дмитро Чигринський, уродженець Ізяслава, у складі донецького “Шахтаря” виграв кубок УЄФА та привіз його на Поділля.

У Хмельницькому пройшов Всеукраїнський симпозиум майстрів з художньої обробки соломки та природних матеріалів “Солом’яний диво-птах”.

На базі державного історико-культурного заповідника “Межибіж” відбулася міжнародна науково-краєзнавча конференція “Стародавній Меджибіж в історико-культурній спадщині України”.

Хмельничанин Андронік Алексанян став переможцем національного відбіркового конкурсу “Дитячого Євробачення-2009”.

липень

У Хмельницькому відбулася урочиста передача 18 відділам освіти районних державних адміністрацій транспорту для шкільних підвезень, придбаного за обласною програмою “Шкільний автобус”.

- У Березівці Новоушицького району відкрито сільську бібліотеку-музей.
- серпень На державному підприємстві “Красилівський агрегатний завод” вперше в Україні розпочато виробництво гелевих сонячних батарей.
- 14-18 серпня В селі Маліївці Дунаєвецькому району проходив всеукраїнський навчально-виховний форум “Молодий лідер-2009”.
- Село Грузевиця Хмельницького району визнане переможцем за підсумками щорічного всеукраїнського конкурсу “Населений пункт найкращого благоустрою і підтримки громадського порядку” за 2008 рік.
- 8 вересня У Кисві у рамках Всеукраїнського заключного фестивалю мистецтв України відбувся творчий звіт майстрів мистецтв та художніх колективів Хмельницької області “Україно, матінко моя!”.
- 2-4 жовтня У Кам’янці-Подільському відбувся міжнародний військово-історичний фестиваль “TERRA-HEROICA – 2009”.
- У Дунаївцях створено перший на Хмельниччині музей освіти.
- У Хмельницькому відкрито пам’ятник Григорію Сковороді, перший у незалежній Україні.
- листопад Компанія “Хмельницькобленерго” на 14-му Українському національному конкурсі

якості здобула “Визнання досконалості в Європі” з врученням сертифікату та присвоєнням звання лауреата.

27 грудня Президент України Віктор Ющенко здійснив робочу поїздку до Хмельницької області.

Юридична клініка Хмельницького університету управління та права здобула перемогу на всеукраїнських змаганнях з консультування клієнтів.

2010

8-10 січня У Меджибожі відбувся перший зимовий фестиваль “Старовинний Меджибіж».

19 січня Знак “Зірка української журналістики” вручений заслуженому журналісту України Світлані Кабачинській.

лютий Кам’янець-Подільський гарнізон відвідала делегація з питань оборони при посольствах Великобританії та США.

10-24 лютого У Хмельницькому пройшов Подільський фестиваль органної камерної музики.

22 березня – 20 квітня У Хмельницькому проходив міжнародний фестиваль камерної музики “Хмельницький камерфест”.

21 квітня В обласній універсальній науковій бібліотеці імені Островського відбувся фестиваль “Літературна Хмельниччина”.

приурочений Всеукраїнському дню книги та авторського права.

У Хмельницькому відбулась урочиста презентація з нагоди утворення першого в Україні міжнаціонального об'єднання “Ліга культур”.

- травень Хмельницький муніципальний камерний хор став дворазовим лауреатом на міжнародному хоровому конкурсі ім. Георгія Димитрова, який проходив у Варні (Болгарія).
- 5 червня Із старовинного Меджибожа стартував третій тур акції “7 чудес України: замки, фортеці, палаци”.
- 9 червня У Києві підписано міжурядову українсько-російську угоду про співпрацю у будівництві енергоблоків №№ 3 та 4 Хмельницької АЕС.
- У Кам'янці-Подільському з дружнім візитом перебувала делегація з Іспанії.
- У Сатанові відбувся регіональний фестиваль-конкурс “Душа землі моєї”. Свою творчість представили понад тридцять колективів Хмельниччини, а також мистецькі делегації з багатьох областей України.
- 5 липня В обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Островського відбулось урочисте відкриття регіонального тренінгового центру для бібліотекарів області, який є результатом реалізації проекту

	“Створення обласних навчальних центрів у рамках програми “Бібліоміст”.
серпень	Хлібороби Хмельниччини намолотили 2 мільйон 200 тонн зерна. Команда юних футболістів “Фортеця” з Кам’янця-Подільського стала чемпіоном світу з міні-футболу. Підписано угоду про співпрацю між Кам’янцем-Подільським і Чернівцями у галузі туризму.
24-29 серпня	У Хмельницькому відбувся міжнародний фестиваль моновистав “Відлуння”.
вересень	На Хмельниччині завершується реалізація програми Європейського Союзу та ООН “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”. Проект впроваджувався у восьми районах.
30 вересня – 4 жовтня	У Кам’янці-Подільському відбувся IV міжнародний фестиваль національних культур “Острів скарбів”.
вересень	У Хмельницькому відбулося урочисте відкриття музею-студії фотомистецтва.
жовтень	Хмельницький посів перше місце в рейтингу соціально-економічного розвитку “Топ-100”. Кращі міста і регіони України” серед міст з населенням до 500 тисяч мешканців.

Хмельниччину відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Фінляндії в Україні пан Крістер Міккелесон.

Хмельниччину відвідала чеська делегація на чолі з Тимчасово повіреним у справах Чеської Республіки в Україні Вітєзславом Півонькою.

В області відбулися вибори депутатів органів місцевого самоврядування.

листопад В Летичівському районі побував з прес-туром митрополит Київський і всієї України, Предстоятель української православної церкви, Блаженніший Володимир Сабодан.

грудень За обсягом залучених інвестицій Хмельниччина посіла четверте місце в країні.

2011

січень Підписана угода з керівництвом Московської області, яка відкриває доступ подільській сільськогосподарській продукції на її ринки.

Львівська дирекція Українського державного підприємства “Укрпошта” випустила дві марки, присвячені вулиці Висоцького у Нетішині.

Рушник Хмельниччини приєднали до українського рушника єднання за проектом “Єдина Україна, схід і захід разом!”.

В Міцівцях Дунаєвцького району відбувся перший в Україні фестиваль волонтерства “Крила надії”, приурочений до міжнародного дня волонтера.

лютий

Хмельничанин Павло Олійник став золотим призером на чемпіонаті України з вільної боротьби.

Хмельницький став першим містом у Західній Україні, в якому городяни з вадами слуху та розладами мовлення можуть самостійно викликати екстренні служби “102” і “103” за допомогою СМС-повідомлень.

березень

Хмельницький згідно з “Рейтингом розвитку 45-ти найбільших міст України” зайняв почесне друге місце.

квітень

У Хмельницькому пройшла міжнародна науково-практична конференція “Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної світи”.

У Хмельницькому розпочато спорудження сучасного аквапарку.

На Всеукраїнському ярмарку інноваційних бібліотечних послуг та електронного врядування Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Островського здобула друге місце за напрямом “Інновації бібліотек у сприянні економічного розвитку регіону та в розбудові місцевого самоврядування”.

У Хмельницькому до 25-х роковин Чорнобильської трагедії відкрили пам'ятник “Героям та жертвам Чорнобиля”.

Травень

На VII Міжнародному фестивалі театрів ляльок Хмельницький академічний театр став визнаним лідером театральної справи, отримавши дипломи за кращу жіночу роль, за кращу чоловічу роль, за сценографію, за кращу режисуру та за кращу виставу.

У Хмельницькому та Ізяславі відбулися урочистості з нагоди 450-річчя з часу створення Пересопницького Євангелія.

Сесія Кам'янець-Подільської міської ради затвердила стратегічний план розвитку міста на 2011-2015 рр.

18 травня

Обласною радою затверджена Стратегія регіонального розвитку Хмельницької області на 2011-2020 рр.

20 травня

Хмельниччина урочисто вшанувала 150-річчя перепоховання Тараса Шевченка в Україні.

червень

На Хмельниччині стартувала друга фаза Проекту Європейського Союзу та Програми розвитку ООН “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”, спрямованого на підтримку сільських громад у вирішенні найважливіших потреб їх розвитку.

Підписано угоду про співробітництво між Хмельниччиною та “Земляцтвом вихідців із Хмельницької області”.

У Хмельницькому відбувся українсько-італійський бізнес-форум.

Колектив мажореток “Альфа” Хмельницького духового оркестру на II Відкритому міжнародному чемпіонаті польських мажореток став срібним призером.

Гандбольна команда “Хмельничанка” виборола друге місце в чемпіонаті України з гандболу серед команд вищої ліги.

5-6 липня На теренах Шепетівського району побували представники англійських громадських організацій.

липень В селі Гуменці Кам’янець-Подільського району відбулося урочисте відкриття першої черги птахівничого комплексу “Авіс”.

17, 24 липня У світовій радіомережі Час Ватикану звучали VI фортепіанний концерт та VI пасторальна симфонія Людвіга ван Бетховена у виконанні Хмельницького обласного академічного симфонічного оркестру та італійських солістів.

Кам’янець-Подільський став учасником проекту “Європа міст”, який фінансується

Євросоюзом у рамках спільної програми Румунії, України та Польщі.

серпень

Президент України Віктор Янукович привітав хліборобів Хмельниччини з намолотом першого мільйона тонн зерна.

За матеріалами
періодичних видань:

Голос України

День

Культура і життя

Молодь України

Пульс

Урядовий кур'єр

Радянське Поділля

Подільські вісті

Проскурів

Подільський кур'єр

Кам'янець-Подільський вісник

... Земля, де маю щастя жить

Поділля

Цю землю серцем і руками
Зумій пізнати, зумій відчуть.
В думках з моїми земляками
На польових вітрах побудь.

Зумій відчуть наш чесний
будень –
І думи наші, і труди.
Тут квітень, – скажеш ти, – і
грудень
Одного прагнуть: щоб цвісти.

Я тут живу! Над голубою
Красою Горині й Дністра.
Прийди – я поділюсь з тобою
Скарбами праці і добра.

Тепло долонь на двох поділим,
На двох і сміх, і смутку мить.
Бо й називається Поділлям
Земля, де маю щастя жить.

Микола Федунець

Поділля

Я – подоляк ізроду-віку,
І ця Подоля-земля
Мені так пахне коло вікон,
Як медом живлене гілля.
Понад Дністром і понад Бугом
Вона розкинулась – ген-ген!
Нема барвистішого луку,
Нема рівніших борозен,
Як на Поділлі....
Там я сів.
І з другом в хаті хліб ділив.

Плоди достиглі зарясніли
Посеред рутяних долин.
Заколосились ясно, любо
Лани по самий виднокруг!
Бо де ще є рідніші люди?
Бо де ще є дзвінкіший плуг?

Для мене що не день – подія,
Відчувши сонце за плечем,
Іду щасливим сівачем,
Господарем свого Поділля!

Микола Мачківський

Поділля

I

Земля прадавня сонячних перлин,
Куточок світу з подивом розмаю,
Тече Дністер між гонами долин,
А в небі синім жайворон співає.
Куди не глянь – діброви і садки,
Таким тебе від роду пам'ятаю,
Це тут колись прапрадіди й батьки
Важким трудом плекали урожаї.
Вони щодня боролися за те,
Щоб ми не знали голоду загрози.
Ніщо отих слідів не замете –
Ні довгий час, ні хути, ні морози.
Ти бачив, краю, досить злив і зим,
Слізьми і потом сотні раз облитий,
І вже мені достатньо цих святинь,
Аби тебе довічно полюбити.

II

Люблю тебе, Подільський краю,
Мій золотавий дивосвіт.
Я тут стежину кожну знаю,
Де глід росте, де горицвіт.
Навік в душі моїй повито
Гаї, пташиний переспів,
Луги із буйним дивоцвітом,
Поля з розливом колосків.
...А стане вересень на чати –
Він очі милує завжди –
Одягне крони в мідні шати,
Наповнить соками сади.
Люблю тебе, привітний краю,
У тихій радості й журбі,
І урочисто присягаю,
Що вірним лишуся тобі.

Петро Савчук

Зелен край, Хмельниччино моя,
Рушниками стеляться дороги.
На кургані згадує зоря
Про козацькі січі і тривоги.

Де неслись Богданові полки
І пили з Дністра козацькі коні,
Вольним краєм грають колоски
І краса жива, як на долоні.

Десь там мріють вежі Кам'янця,
А за даллю стрічка Бугу тане.

І спішать, неначе до вінця,
В новий день блаженні
подоляни.

Рідний край краси і доброти,
Наче сонце, мамина усмішка.
Вилітають знову у світи
Козачата з тихого обніжка.

А дівчата славні на порі,
І калина у коралях саме.
Тож недарма вічні матері
Стелять нам дорогу рушниками.

Петро Карась

Рідний край

Земле подільська, рідная нене,
Хлібом і сіллю ти щедра до мене,
Щедра своїми врожайними нивами,
Лагідним серцем, очима щасливими.

Земле подільська, рідний мій краю,
В променях сонця твого я купаюсь,
В липовім цвіті, у хвилях медових...
Ти – оксамит, мій вінок бурштиновий.

Земле подільська, шовковії ріки,
Буду любити тебе я довіку.
Ти – наче в променях сонця краплина,
Ти – моя радість, моя Батьківщина.

Віталій Мацько

Подільський край

Багато складено пісень,
Багато віршів написали,
У тих віршах всі прославляли
Твою красу, твоїх людей.

Мій рідний край, подільський краю!
Красу твою в вінок із слів сплітаю,
Красу, що знаю я одна,
Вона така небесна і така земна.

Її ще бачать хмари з небосхилу
І зірка, що бринить десь в небесах,
Та річка, що спинилась на хвилину,
Ї згубилось небо все в її очах.

В снах її бачать перелітні птахи
В ті довгі ночі десь на чужині
І верби, що над ставом тихо плачуть,
Мов літні квіти у осінні дні.
Збігає десь у просторі стежина,
Ховається в тумани і сніги,
Стоїть край тої стежечки дитина
Ї красу оцю запам'ятає назавжди.

Мій рідний край, мій любий краю!
Красу твою всі квіти в полі знають,
Вона чарівна, мов весна,
Така небесна і така земна.

Оксана Радущинська

Місто над Бугом

Музика Олеся Слободенка

Коли я додому вертаюсь,
До рідних прибузьких алей,
Тут радо мене зустрічає
Перон світанкових очей.
А я намагаюсь впізнати
Те місце, де вперше хтось звів
Фортецю над Бугом і хати,
Сім перших дворів, сім димів.

Приспів:

*Літа пориваються в вирій,
Лиш Пlosка не знає років...
Пlosкирів. Пlosкирів,
Пlosкирів –
Відлуння далеких віків.*

Зазнав ти біду і наругу,
Горіли фортеця й поля,
Заплави Південного Бугу,
Моя нескоренна земля.
На тебе не раз зазіхали
Із різних сторін вороги,
Тоді подолян виручали
Богдана славетні полки.

Приспів:

*Минулись пожежі та бурі,
І виріс між щедрих полів.
Проскурів, Проскурів,
Проскурів –
Прамисто моїх земляків.*

І сяють сьогодні в пурпурі
Околиці новобудов,
А стріли в гербі на лазурі –
То віра, надія й любов...
Прийшла довгоміряна воля
І Лесі крилаті слова:
“Красо України – Подолля”...
Душею ти знов ожила.

Приспів:

*Далеко я їду чи близько,
А тут в мене друзі й сім'я...
Хмельницький, Хмельницький
Хмельницький*

–
Ти доля і гордість моя!

Михайло Войнаренко

Література
про Хмельницьку область
(з фонду ОУНБ ім. М. Островського)*

1. *Альманах Хмельниччини* / дизайнер-фотограф: С. Дунець, С. Казмірчук. – [Б.м.]: ПП Банкір, 2009. – 212 с.
2. *Адміністративно-територіальний устрій Поділля. Історія і сучасність: монографія* / В.Олуйко, П.Слободянюк, М.Баюк. – Хмельницький, 2005. – 399 с.
3. *Баженов О.Л.* Щодо формування території Пониззя в IX–XIII ст. // Матеріали XI Подільської історико-краєзнавчої конференції. – Кам'янець-Поділ., 2004. – С. 138–146.
4. *Бізнес* на Поділлі: стратегія, організація, ефективність: матеріали Всеукр. наук. конф. – Хмельницький: НВП Евріка ТОВ, 2001. – 276 с.
5. *Говорун В.Д.* Річки Хмельниччини. – вид. 2-ге випр. і допов. / В.Говорун, О.Тимошук. – Хмельницький: Поліграфіст-2, 2010. – 240 с.: іл.
6. *Заповідні* перлини Хмельниччини / за ред. Т.Андрієнко. – Хмельницький, 2006. – 213 с.
7. *Єсюїн С.* Місто Хмельницький: історія, події, факти. – Хмельницький, 2004. – 112 с.
8. *Культура* Поділля: історія і сучасність: матеріали другої наук.-практ. конф. 27–29 серп. 1993 р. – Хмельницький, 1993. – 336 с.
9. *Літературна* Хмельниччина ХХ ст.: хрестоматія / упоряд. М.Федунець. – Хмельницький: ТОВ “Поліграфіст”, 2005. – 606 с.
10. *Літопис* Хмельниччини: краєзн. зб. – Хмельницький, 2004. – 208 с.
11. *Мазур Н.П.* Організаційно-економічні засади функціонування АПК Подільського регіону: монографія. – Кам'янець-Поділ., 2011. – 296 с.
12. *Місто* Хмельницький в контексті історії України: матеріали наук. конф. – Хмельницький-Кам'янець-Поділ., 2006. – 440 с.

* Вибірковий список.

13. *Національні* меншини Хмельниччини: довід.-інформ. вид. – Хмельницький, 2007. – 40 с.
14. *Поділля*: іст.-етногр. дослідж. – К: Доля, 1994. – 500 с.
15. *Поділля*: із глибини віків і сьогодення: іст. нариси. – Кам'янець-Поділ.: ПП Медобори – 2006, 2011. – 328 с.
16. *Прокопчук В.С.* Поділля – рідний край // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 5–9.
17. *Природа* Хмельницької області / за ред. К. Геренчука. – Л.: Вища школа, 1980. – 152 с.
18. *Путівник*. Хмельницька область. – К.: Богдана, 2010. – 320 с.: іл.
19. *Розвиток* ринкової економіки на Поділлі: матеріали Всеукр. наук.-прак. конф., присвяч. 10-річчю Хмельниц. ін-ту економіки і підприємництва. – Хмельницький, 2003. – 390 с.
20. *Сивий М.* Мінеральні ресурси Поділля: конструкт.-геогр. аналіз і синтез: монографія. – Тернопіль, 2004. – 654 с.
21. *Слободянюк П.Я.* Культура Хмельниччини. – Хмельницький: Поділля, 1995. – 330 с.
22. *Слободянюк П.Я.* Місцеве самоврядування Хмельниччини: іст.-етногр. витоки, сторінки минулого та сьогодення місцевих громад. – Хмельницький: Поділля, 2004. – 591 с.
23. *Статистичний* щорічник Хмельницької області за 2009 рік. – Хмельницький, 2010. – 447 с.
24. *Сучасні* тенденції соціально-економічного розвитку Поділля та проблеми соціалізації суспільних відносин: матеріали міжобл. наук.-практ. семінару. – Хмельницький, 2010. – 104 с.
25. *Хмельниччина* в роки незалежності України: стан і перспективи: матеріали обл. наук.-теорет. конф., присвяч. 10-й річниці незалежності України. – Кам'янець-Поділ.: Абетка Нова, 2002. – 176 с.

26. **Хмельниччина**: роки становлення та поступу (1937–1997): матеріали Всеукр наук. іст.-краєзн. конф. – Хмельницький, 2006. – 441 с.

27. **Хмельниччина** справжня: фотокнига / упоряд. Т. Колісниченко. – Хмельницький, 2007. – 156 с.

* * *

28. **Чимирис М.** *Энциклопедия Украины: Хмельницкая область / М.Чимирис, Л.Пичхнарашвили // Комсомол. правда в Украине.* – 2011. – 6 авг. – С.9-16.

Из змісту: інтерв'ю з головою обласної державної адміністрації В. Ядухою, інформація про історико-архітектурні пам'ятки, творчий доробок Н.Косаревої, про Нетішинську спортивну школу та ін.

29. **Нагребецька І.** 20 років незалежності: Хмельниччина // Уряд. кур'єр. – 2011. – 29 лип. – С. 8-9.

30. **Ядуха В.** Мета, що об'єднує усіх нас, – процвітання Хмельниччини / бесіду вів П. Лічман // Поділ. вісті. – 2011. – 21 лип.

31. **Дерикот М.** Про обласний бюджет на 2011 рік // Поділ. вісті. – 2011. – 13 січ.

32. **Волкова С.** Економіка: намітилися позитивні тенденції // Поділ. вісті. – 2010. – 23 лют.

33. **Гавчук І.К.** Красо України, Подолля // Діл. вісн. – 2009. – № 6-7.: фото.

34. **Щегельська О.** Продукція на експорт: свою продукцію експортують 196 великих підприємств області та 47 приватних підприємств // Є Поділля. – 2007. – 18 жовт.

35. **Лісовий В.** Історичними місцями Хмельницької області // Проскурів. – 2006. – 22 черв. – С. 15.

36. **Міхальська І.** В. Ефективність реформування земельних відносин у Хмельницькій області / Економіка АПК. – 2006. – № 2. – С. 58–63.

37. **Хмельницька** область: загальні відом. // Вісн. Хмельниц. обл. ради. – 2002. – С. 9–13.

Зміст

Передмова	3
Історія області	5
Наш край сьогодні	7
Хмельниччина у контексті української державності: хроніка подій 1991–2011 років	13
...Земля, де маю щастя жити	55
Література про Хмельницьку область	60

Довідково-інформаційне видання

**Хмельниччина
в літописі незалежної України**

Відповідальна за випуск:

Синиця Н.М.

Комп'ютерний набір, правка:

Агібалава Ю.С.

Дорош В.Ю.

Редагування:

Синиця О.В.

Підписано до друку 08. 2011 р. Формат 60x84/16

Папір цифровий. Гарнітура Times New Roman.

Наклад 100 пр.

Віддруковано з готового оригінал-макета ФОП Заколотним М.І.
м. Хмельницький, вул. Соборна, 55. Тел. (0382)777-717
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3770 від 28.01.2010